

Bomholt: Ved første behandling af lovforslaget var jeg ene om at fremsætte en række kritiske bemærkninger om det, bl. a. til fortørnelse for det ærede medlem hr. Himmelstrup. Nu lyttede jeg med interesse til det ærede medlem, men det var lidt vanskeligt at høre hans lidt bekymrede og lidt fortrydelige stemme. Såvidt jeg forstod det, var der tale om et smukt arrangeret tilbage-tog, et tilbagetog med stil. Disse ord bedes det ærede medlem opfatte som en kompliment.

Nu er den kritik, der blev fremsat fra socialdemokratiet, på alle punkter blevet imødekommet, og det kan vi fra vor side naturligvis kun være taknemlige for. Titlen er bevaret. Der står: forslag til lov om rigsdagens ombudsmand. Man anvender altså her udtrykket „rigsdagen“. Jeg går ud fra, at dette udtryk anvendes neutralt ligesom i det forslag, vi behandlede i går vedrørende tronfølgen.

Selve indholdet i lovforslaget er unægtelig undergået visse forandringer. Jeg tør vist uden overdivelse sige, at de henvendelser, der er modtaget fra de fire anerkendte tjenestemandorganisationer, har bidraget til det resultat, der nu foreligger, og det har været en hovedopgave for mit parti at ændre forslaget på en sådan måde, at de rettigheder, som organisationerne har erhvervet, og som er fastslået i tjenestemandens lov, på alle punkter blev respekteret. Det ville være helt urimeligt, om denne lovgivning skulle sætte minus ved den danske tjenestemandstand, den, som, det ved alle kyndige, loyalt og samvittighedsfuldt udfører et arbejde for stat og samfund. I adskillige lande er der skabt et kæmpehierarki, der arbejder temmelig stift. I Danmark arbejdes i almindelighed ud fra en ægte demokratisk opfattelse smidigt og hensigtsmæssigt, sigtende mod den hurtigste og mest praktiske løsning. Der skulle nødigt gennemføres en ordning, der bevirkede, at den underordnede embedsmand ikke turde påtage sig et ansvar, men af skræk for — ja, man er lige ved at sige overbussemanden, som ombudsmanden nu utvivlsomt populært vil blive kaldt — lod sagen viderebringe til det højest placerede og mest omfangsrige skrivebord, et af den slags, der langs de tre sider er garneret med sager, der er til overvejelse. En ombudsmandsordning, som man fra visse sider så stærkt har ønsket, må imidlertid

indgå i vort frie demokratiske system med dets retsværn for den enkelte tjenestemand.

Dommernes embedsførelse, både den judicielle og den administrative, udgår nu helt af billedet. Det vil sagligt set ikke være muligt at skelne mellem judiciel og administrativ myndighed, og den almindelige befolkning ville have vanskeligt ved at forstå, hvorfor klager, som berører det judicielle område, ikke kunne nyde fremme. Hertil kommer, at dommerne, hvad deres egentlige gerning angår, den judicielle, henhører under klageretten.

Det ærede medlem fru Inger Merete Nordentoft fremsatte nogle bemærkninger, der gik ud på, at også den judicielle side af dommernes virksomhed skulle kunne indgå under ombudsmandens virksomhed. Noget sådant kan vi fra vor side ikke tiltræde. Det ærede medlems ændringsforslag fremkom iøvrigt på et meget sent tidspunkt. Jeg skal knytte et par bemærkninger til dem om lidt.

Der er et forhold, der tegner sig noget uklart i relation til dommerne. Dommerfuldmægtige, der er konstitueret i dommersæder, henhører ikke under klageretten som bekendt. De henhører ej heller under ombudsmanden. Det siges udtrykkeligt i betænkningen. Hvorledes placeres de da i ansvarssammenhængen? Det er et åbent spørgsmål, som bør være genstand for forklarende overvejelser.

Også tilsynet med de frihedsberøvede — det er grundlovsforslagets § 72, stk. 6 og 7 — udgår af forslaget. Jeg henviser til mine argumenter ved sagens første behandling. Denne ombudsmandslov bør ikke indeholde en sammenblanding af indseende og tilsyn, indseende med embedsmænd og tilsyn med frihedsberøvede. Grundlovsforslagets § 72 omtaler et af rigsdagen valgt tilsyn. Dette udtryk har formentlig til forudsætning, at rigsdagen har et ansvar for det valgte tilsyn og kan give det direktiver i modsætning til indholdet af denne lovs § 3, hvori der bestemmes, at ombudsmanden i udøvelsen af sit hverv er uafhængig af rigsdagen. § 72-tilsynet kan ikke fungere uafhængigt af rigsdagen. Hvis man trods alt vil bringe ombudsmandsstillingen i forbindelse med § 72, må det formentlig ske i henhold til særlig lov, det må under alle omstændigheder fremgå af nærmere overvejelser og på basis af indgående klarlæggelse af hele dette administrative område. Der eksisterer